

L'Estat Català ★

PUBLICACIÓ D'ORIENTACIÓ NACIONALISTA

Direcció: FRANCESC MACIA, Diputat

.....Se fa també assaber que essent
l'esclavitud certa i forçosa, en obliga-
ció de sos empleus, expliqueu, decla-
reu i protestau als presents

i doneu testimoni als veniders,
de que han eczecutat les últimes
exhortacions i esforços, protestant
de tots els mals, ruines i desolacions
que sobrevinguesin a nostra comuna
i afligida pàtria i extermini de tots els
honors i privilegis,

quedant esclaus.....

(Bandol publicat per la Generalitat de Catalunya,
el 11 de Setembre de 1714).

BIBLIOTECA PARTICULAR
ESTANISLAU ROIG GIN
- BARCELONA

REMEMBER

Es per a vosaltres herois catalans de 1714 el nostre record d'avui. Vàreu ésser els darrers que amb les armes a la mà defensàreu l'honor i la dignitat de la raça. Ereu a les acaballes de la Nació, però ereu encara uns catalans no inosticats pel virus de la traïció. Anàveu perdent la vostra consciència nacional, però resplandia encara pura i neta la fortitud ancestral de la raça catalana.

Vàreu caure deixant un testament d'alta idealitat. Perquè ereu uns catalans heròics, perquè sofríreu el martiri, perquè vàreu ésser uns idealistes que per la Pàtria donàreu les vides; us endrecem nosaltres, els nacionalistes radicals d'avui, els somniadors, els idealistes, els romàntics, els que creiem tossudament que per a alliberar la Pàtria cal morir-hi, el nostre salut.

Per la Catalunya Eterna, salut, herois i màrtirs de 1714!

L'Oficina de R. i P.
de L'ESTAT CATALÀ

EL CAMÍ

Queia la tarda en un majestuós silenci. Solsona, vila cap de districte, amb bisbat i caserna de guàrdia civil, romanía quieta. Una campana tocava pausadament, lentament, a vespres...

Vorejavem la vila, tot dialogant sobres afers de la Pàtria.

Un amic que romanía silenciós, se'ns acostà.

—Veu aquell camí?...—i allarga el braç ver les muntanyes altes i ferrestegues.

Vàrem guaitar.

—... aquell camí mena vers una cordillera inacabable. Travessa pel mig Catalunya, i allí... cap a la dreta... hi ha una fortalesa natural i inexpugnable... Pocs són els que la saben...

Vàrem mirar al nostre interlocutor amic.

Els ulls li brillaven d'una manera estranya.

Era encara més quieta l'hora i l'eco de la campana repercutia pels abims, sonora.

L'amic d'ulls de brillantor estranya, prosseguia:

—Jo n'estic segur, seguríssim, del valor estratègic d'aquell camí...

Vàrem abaixar el cap; potser per amagar una llàgrima. L'haguerem abraçat an aquell amic, allí damunt el riu i davant les muntanyes!

Oh, noble patriota! Patriota obscur, patriota abnegat! Quan les multitud a plaudeixen els "líders" que des la tribuna senyalen "Els camins de la llibertat de Catalunya", tu, dins la teva anonimitat i en el silenci, dius, amb l'ànima arborada del foc sant de llibertat, el camí imprescindible, el camí dreturer, en que sens ell, la Pàtria, jamai serà alliberada.

Tu, per damunt els polítics, dius amb el teu instint natural la més ferma i la més sòlida rectificació.

Ah, bon amic! L'ànima ens diu que el primer foc que s'arbori de santa i noble rebeldia, serà allí... en aquell camí...

El deure de tots els socialistes de tots els països, és protegir cadascú la seva Pàtria, contra totes les agressions possibles.

Jean Jaurès.

Siguem sempre catalans

La data del 11 de Setembre d'enguany farà 209 anys que a Catalunya se li varen arrebastar totalment, per la força superior numèrica de les armes les últimes engrunes de llibertat que conservava:

En và s'esforçaren per reconquerir aquelles perdudes llibertats els nostres avis, sols abandonats els catalans, en els darrers moments de la tragèdia tingueren de capitular a l'enemic, compost de dos formidables exèrcits, espanyols i francesos.

Prop d'un any de bloqueig i dos mesos de rigorós seti caigué Barcelona, havent fet abans un esforç heroic perdent i recuperant per onze vegades el Baluart de Sant Pere, on caigué per dissort nostra ferit mortalment el cabdill de la lluita En Rafel de Casanova.

Del cor dels catalans ne sortiren crits d'angoixa reclamant venjança, els nostres avans passats, defensaren la ciutat pam a pam, lluitant amb fe i entusiasme, fins que aquells braus abnegats sucumbiren en una lluita tan desigual, on el enemic portava quintuplicada la superioritat de la força.

Malgrat haver sofert després dos centúries de dominació espanyola on el despotisme castellà ha imperat, no ha sigut possible extingir les característiques particulars de la raça, a la pèrdua de nostres llibertats hi seguiren nombroses lleis, que prohibien i ofegaven totes les manifestacions catalanes, atacant sens pietat lo més sagrat que té un poble que és la seva llengua; l'ús del català fou expulsat de l'escola i dels llocs oficials, reduint se a parlar se dintre les llars; l'administració i el govern de la Nació Catalana poc a poc va ésser substituït per un centralisme xorc i absorbent, radicat a Madrid, on encara avui hi radica, evocant-nos empleats o autoritats famolenques que cauen sobre Catalunya com una plaga de llagostes.

Mes els temps canvien. L'Estat opressor està en període de decadència, la seva hisenda està arruinada, tenint de recórrer continuament a nous impostos per a no arribar a una hecatombe, el seu exèrcit és fracassat, la moral en la justícia i l'administració dona molt que parlar, la vida en

fi d'aquest Estat s'ovira temps a venir a perdre del tot el seu esplendor i anar corrent a la posta.

Siguem doncs, catalans, ben catalans, que el plet es falla a favor nostre, conservem la nostra fesomia nacional, fem-la irreductible. Conreuem la llengua i tot lo que és peculiar nostre, mirem-nos amb indiferència l'enderrocament de l'enemic, tot fent-nos forts esperem el moment oportú per a donar-li l'última empenta.

No puc viure més que segons els meus morts. Ells i la meua terra m'imposen una activitat determinada. Espantat de la meua dependència i impotent per a crear-me, vaig volguer contemplar les potències que'm governaven. Vaig volguer viure amb ells i els hi vaig retre un acatament reflexiu, i participar de la seva força. Altres es descomposen per l'anàlisi; per ells jo he sigut refermat i he alcançat la veritat. Aquesta veritat és la raó nacionalista.

Maurice Barrés.

Als de la U. M. N.

No perquè en siau dignes, sinó perquè nostre deure de cristià ens hi obliga, ens dirigim a vosaltres per a advertir-vos del perill imminent que passa vostre seguretat personal Degut a l'execrable i incomprendible conducta envers la nostra pàtria catalana heu seguit d'una faiso que revolta iradament la nostra ànima. Si el nostre cor estés aixut de sentiments humanitaris ens haguérem pogut estalviar aquest article que, donada vostra manera d'ésser, dubtem si en fareu cas i estem segurs que no serà agraït. Mes tant-se-val. Que no es pugui dir jamai que malgrat no mereixer-ho hem deixat de tenir un gest de cavallers pels traidors de Catalunya.

Escolten, doncs.

L'Estat Català amb una activitat prodigiosa ha estès per tots els indrets de nostra terra la seva organització. Són a milers els bons fills qui sentint bategar el seu cor de patriotes, s'han inscrit. De la ciutat, de la vila, del poble, del logaret, del pla de la costa i de la muntanya, propietaris, hisendats, homes de carrera, artistes, obrers tots germanivolament barrejats, han demanat un lloc d'honor en l'exèrcit lliberador.

Ultimament se'ns ha donat un felicíssim pla econòmic per a sufragar les enormes despeses que ha de reportar la cruenta lluita per assolir l'anelhada independència, tot fa preveure, doncs, que molt més aviat del que tots havíem previst, l'alçament de Catalunya serà un fet, que sa gloriosa senyera onejarà en la casa de tots sos fills anunciant un felix assoliment de sa ben guanyada sobirania.

Solament hi ha un punt negre en el nostre optimisme. Una onada d'amargor ha envaït nostre cor sadoll d'alegria i d'entusiasme. El punt negre sou vosaltres: sou

vosaltres els qui ens enteleu nostra alegria. No perquè ens feu por, no perquè ens pogueu amb el vostre espionatge desbaratar nostres plans, sinó perquè encara que indignes, sou fills de la mateixa Mare, sou germans nostres i mal que no volgum, sentint-ho molt, amb una dolor que ja ara ens rosega les entranyes, *vos haurem de suprimir*. La suprema salut de la Pàtria ens ho exigirà fatalment i an aquesta fatalitat serà impossible sostraure se'n.

Un camí sols hi ha per a escapar al vostre fatal sacrifici. Rectifiquen vostra conducta. Arrepentiu-vos. Que aquest arrepentiment sigui ben ostensible, que revesteixi tots els caires d'una sinceritat ben tangible. Però feu-ho aviat, molt aviat. No vos refieu del temps. No vos refieu de la força que desviant la de l'objecte per al qual fou creada, vos ha emparat en els vostres actes vandàlics, en les vostres infamies de bandoler.

Vos ho diem als qui sou sos familiars. Avui encara hi sou a temps; demà segurament sera tard. Perquè som cristians, vos donem l'últim avís.

L'amor a la pàtria natural, a la pàtria veritable, és un dels sentiments més arrelats al cor dels humans: Per la pàtria sacrifica l'home fins la seva vida i la vida dels seus fills. L'amor i la Pàtria, és senzillament sublim.

Es l'amor i la Pàtria veritable. i la Pàtria natural, ço que a la llarga governa el món. Totes les tiranies han de tenir una fi; totes les reivindicacions arriben a consumir-se un dia o altre, tard o de jorn i costi lo que costi.

Manel Folguera i Durán.
(Ex-President de la «Unió Catalanista»)

MITINGS de propaganda Nacionalista Radical

Organitzats per L'ESTAT CATALÀ, Unió Catalanista i Federació Democràtica Nacionalista

Dia 2 de Setembre a Montmeló del Vallés.

Dies 8 i 9 de Setembre a Gandesa, Benissanet i Mora la Nova.

Dia 16 a Cardona.—Conferencia a Perpinyà.

Dia 23 a Cornellà.

Dia 24 a Esparraguera.

Dia 30 a Lleida.

ORADORS:

Solervicens, Cardona, Riera i Puntí, Víctor Mora, Mercè Llangort, Agustí Bergès, Guinovart, Roig i Pruna, Duran i Albésa Manén, Danyans, Grau i Ros, Salat, Montanyà, Lluís Escaler, Oller i Bertrán i FRANCESC MACIÀ

CARNET QUINZENAL

Als amics de Vilafranca

Suara en les planes del vostre periòdic hem trobat un article on ens fan retret d'ésser la nostra conducta irrespectuosa amb les demés branques del nacionalisme català. I en veritat ens dol encara més a nosaltres el desconeixement de l'actual posició dels diversos sectors que matitzen un sol nacionalisme, perquè hom pugui escriure un article assenyat blasmant de la nostra actitud.

No serem pas nosaltres els que posem obstacle al comú ascendent de qualsevol agrupament nacionalista, mentre els seus actes responguin al ideal comú i màxim: Catalunya. Per tant poc tenim dubte de les declaracions nacionalistes d'uns i altres, ací o allà, en tenim provada la suficient bona fe per creure-ho. Mes no serà pas això cap obstacle perquè de casa nostra poguem posar en interdit accions i paraules, sien d'uns, sien d'uns altres.

Una noble emulació, competència, serà per Catalunya, pels nostres ideals, el camí més segur per al recoblament propi i d'això s'en desprenen al lliçonaments que mutuament devem fer-nos.

En tots els nacionalistes que convivim al redós de l'idea d'Estat Català, hi haurà una real diversitat de pensament ensems que un mutual respecte, perquè amb una idea clara i definida no poden venir topaments. Nosaltres hem aixecat bandera en nom de l'independència, procurant donar una estructura externa, sens contingut, a aquest ideal. Per això convivim tots sense fretura de mesquines lluites, perquè no n'hem fet qüestió confessional—en sentit polític...

Gent que prové de sectors nacionalistes diversos—Unió Federació-Democràtica: pot ésser algú d'Acció Catalana—ens ajuden en la tasca d'afermar aquests principis, puix solament demanem que l'home senti plenament un esperit català procurant ensems que els seus particulars principis de política actuïn en una o altra força nacional, cosa necessària.

Aquests principis amples que són garantia suficient de respecte als agrupaments que vulguin conviure amb nosaltres, sembla que ho hauria d'ésser també per Acció Catalana, més per ara no hem entès el buit i la negativa. Així en realitat queda fora de l'esfera de la nostra actuació que alhora seria la llur; això a vegades és fruit de creure's amb suficient representació nacional per rebutjar una idea que està fins en el seu propi magí, car no podem creure que hom

pensi que l'independència vingui com un present de noces.

No voldríem col·leccionar els mots despectius llençats en mitings, conferències i sales de redacció perquè serviren de fet demostratiu. Amb tot, no creiem que un nou nat amb posats de suficiència de mestre primari ens pugui aallçonar en sentir vivament aquest ideal nostre

DIVISA

Als marts de 1714

Al fossar de les Moreres
no s'hi enterra cap traïdor,
fins perden nostres banderes
serà l'urna de l'honor.

de tota la vida i seu d'ençà de dos anys. Hem servat el mateix lloc, verificant-se l'apropament per part llur i, per tant, ens creiem amb dret a la crítica.

Hem dit i repetim que no poscm ni posarem obstacles des dels rengles d'Estat Català, rengles de tots, a cap «nobilíssim» tasca de qualsevol agrupament, que, fins en altres situacions, a partits reconeguts avui com espanyols—parlem de la Lliga—mai varem negar—li el concurs en actes de catalanitat

En quan a ço que ens diuen d'entrar a orejar si fos precis Acció Catalana, és

una prèdica baldera. Estat Català, respon a un ideal més ample i, tan mateix, fora ficar l'olla gran dins de la xica. Acció Catalana, segons paraules del seu president En Bofill i Mates, vol tenir representació política, vol ésser un complicat sistema polític, en definitiva una força, un sector; paraules que ens donen la raó en qualificar-la de capella, petita o gran. Nosaltres diem: cada u la seva capella, però un temple per tots. Ara establiu comparances.

L'ingrés per altra part en un sector determinat com Acció Catalana, seria l'ingrés que ens demanaven els seguidors de la Lliga, perquè hi aportéssim un sentit més radical. Per altra part cada u de nosaltres pertany a un lloc o altre i és matèria personal seva el fer el que més li plagui. Ara 'que d'indecissios, desenganyatsi desertors en tenim pocs.

Demés hi ha gent que porten damunt el pès xaruc d'una educació rebuda, i en política s'ha fet cèlebre l'Escola de la Lliga que actuava a la plaça de la Cucurulla, escola on aprengueren les primeres lletres molts dels actuals oficials de nacionalisme a Acció Catalana. Aquesta escola es valia d'un sistema maquiavèlic que, per contagi, porten alguns homes d'Acció. La Joventut «La Fals» pot parlar-vos de com La Veu de Catalunya parlant en nom de Catalunya es portava, nosaltres avui, després dels actes de Lleida, us podríem parlar de com La Publicitat suprimeix comunicats que ennuvolen la glòria ben guanyada seva.

Prou per ara i rebeu el nostre salut per la fermança de que esteu posseïts.

Ara aquesta plutocràcia que té per instruments reis i emperadors, lleis i dogmes, força i poder, se troba quasi al damunt de la seva ascensió i malgrat que la té quasi tot subjecte la vida dels homes i la vida dels pobles, els homes i els pobles se rebelaran i destruiran per sempre més l'acció de les opressions i faran que sia l'humanitat tota la que celebri diades universals, dedicades a la joia de la vida; que només podran gaudir-les els organismes que posseeixen la plena llibertat.

A la fórmula tal opressió, que és la característica de la vida social dels nostres temps, hi succeirà l'efectivitat de l'ideologia tot llibertat, que serà la fórmula social, que unirà els homes i a les societats que vindran.

Doctor D. Martí i Julià.

Tota llibertat injustament reprimida i tota consciència opresa no seran altra cosa que llavors de guerra i odi.

Un poble oprés és un arsenal d'explosius col·locats al altar i que a la primera avinentesa pot esclatar.

D. Draghicesco.
Senador per la Bukovine.

Vergonya eterna...

Vergonya eterna planarà sobre la Seu d'Urgell, que manté encara les escorrialles d'un feudalisme tenebrós. Els patriotes escampadors de la bona doctrina foren rebutjats i escarnits; Catalunya fou despreciada pels seus fills mateixos.

Ja ho sabem, catalans, en la Seu d'Urgell es blasmà del nom de la Pàtria, i se li denegà acolliment. Vergonya eterna per la ciutat indigna!... Meditem les fogates de la victòria nostra, que haurem d'aixecar damunt dels encenalls corromputs dels pobles renegats...

Seu d'Urgell està dintre el Catalanisme per dessota del primer esglaó; no em mou pas cap inquinafòbia contra aquesta ciutat, però és la veritat absoluta que el català d'altres terres que trepitja per primera vegada els seus carrers li sembla trobar-se en un lloc totalment estrany i desconegut; la rutina més exagerada s'emmiralla en totes les seves coses, és la ciutat proto-tipus de l'espanyolisme esclavitzat; així mateix devien ésser els pobles de Catalunya, llavors del *apogeo* més florit de l'espanyolització, i podria ésser per la seva situació i condició un dels més fermes baluards del nostre ideal!

Els pocs que concebeixen el catalanisme —que per aquella gent és un biotament de «cebes» i de «caps calents»— el senten amb un marcadíssim interès particular i vanitós, insinuat per algun caci de la Lliga que se'ls feia adictes «a la seva manera»; el catalanisme per a ells és una mena de «negoci» com poden ésser-ho uns Aranzels qualsevols.

Tenen per diputat En Serradell, «albista», que per obra i gràcia seva ha sapigut fàcilment ensenyorejar-se del districte, com no ho ha sapigut fer tants anys de «fortes victòries» la Lliga. Del fet dels polítics de Madrid d'enviar diputats manufacturats allí, al fet dels polítics de Barcelona, no hi ha gaire diferència. Aquells grans èxits de la Lliga han sigut un munt de m... per Catalunya, i ha sigut tan abundant aquesta «excel·lència» que arriba el moment que hauran d'empassar-se-la ells i la seva parentela.

Lo que ha ocorregut en la Seu d'Urgell és inesborrable; aquesta ciutat esperonada per «antecedents» i «tutelars» tan honorables, feia temps que demanava un batalló de soldats, no per a prevenir-se d'Abd el-Krim, sinó per tindre «la gloriosa actitud» de proveir de mongetes «a los que son la salvaguardia de la nació» (cau en vers i tot, upa!); i la primera embranzida del «favor dispensado» (ja em sento farruco amb la «melodiosa») fou el que un oficial sabregés a un pobre home, perquè no's tragué la gorra al pas de «la bandera immaculada y purificada continuamente» (Hay que ver!) en els camps mauritans; la segona embranzida fou el que un oficial bufetegés, al veí poble de Ballbé, a un hostaler, perquè en lloc de portar-li el comte reduït, com aquest volia, li portà massa just i net, tal com havia de portar-lo; la tercera embranzida fou el perquè uns homes, defensors del dret i de la justícia, volien parlar del deure i l'obligació a uns germans seus de raça, s'encaressin amb ells i els obligessin baix pena de «razzia»—degueren

sobreentendre aquella comarca amb la de Tizzi Azza—de foragitar a «los intrusos en su jurisdicción». I tal dit, tal fet: les autoritats caponades de la Seu d'Urgell s'arreglaren la xaqueta i el bigoti a tall de «bizarro»... i digueren: «No permetem que feu cap míting perquè tenim ordre de no donar autorització per a celebrar-lo... ja ho compendran...» I és clar que ho comprendrem nosaltres de que eren una colla de prudents... del primer a l'últim, començant pels quins es deien «catalanistes» (renòil) que no anaren ningú a rebre als patriotes abnegats, «per no ésser mal vistos (III)», així es digué per un. Aquestes embranzi des que aniran succeint-se han sigut «duras pero gloriosas»; així mateix ho reconeixia després per la «última», el batlle de R. O. «Don Enrique de Llorens (Q. D. G.)» que es vanagloriava de l'èxit obtingut i sobre tot per la «cordial felicitació» que li tributaven els «apreta a córrer» (paraules textuals d'un moro amic meu) i ell no hi veia de cap ull, pobret!, al pensar que «mira contra el govern», i aquest en canvi tan esplèndit!...

Tot això passà a la Seu d'Urgell, ciutat de Catalunya. Vergonya eterna planarà sobre d'ella per l'ultratge que ha inferit a la Pàtria, d'ell dependrà l'etern estigma, si no hi són a temps per a esborrar lo... En la nostra bandera, catalans, hi ha una altra taca: importa, doncs, foragitar la... Si ha d'ésser en la Seu d'Urgell el lloc on s'iniciï la topada, allí serà... El míting salvatjament sospès es farà... pesi al qui pesi... Esperarem també l'ajut dels urgellencs de bona voluntat.

Seu d'Urgell

En tots els renaixements nacionals, en totes les campanyes de propaganda, en tots els moviments de resistència exercits pels pobles que s'han trobat sota un jou més o menys opressor, s'han aixecat al costat i al davant i al darrera dels homes entusiastes i abnegats, persones més o menys influents, més o menys honrades, que d'un modo o altre han entorpit el treball de propaganda i de regeneració, contribuint així o a impedir el triomf o a retardar-ne el moment.

Són aqueixes rèmores, en primer lloc, els egoistes, que aparentant tenir un entusiasme plè de generosos sentiments, al mateix temps que procuren conseguir influència per a treure'n profit quan l'ocasió es presenti, s'oposen constantment a tota paraula o acció que pugui torbar la placida tranquil·litat en que viuen. Venen després els apocats, aquells que, desitjant amb la major bona fe la regeneració de la Pàtria, s'espanten de qualsevol procediment que'ls sembla un xic radical, millor dit, un xic positiu, i tenen una gran por, que ells califiquen de prudència, a tot lo que siguin temperaments enèrgics; sense considerar que totes les causes justes han tingut màrtirs, cada un dels quals ha conquistat amb son commovedor exemple més prosèlits que cent apòstols.

Antoni Suñol

President que fou de la «Unió Catalanista»

ALS PATRIOTES

Per un assumpte d'interès patriòtic, es convoca, als nacionalistes radicals, a la reunió que's cel lebrará el vinent dissabte dia 8, a la «Joventut Democràtica Nacionalista», St. Honorat, 7, pral., de 7 a 8 y 1/2 del vespre.

SECCIO OFICIAL

S'han constituït els següents nuclis nacionalistes radicals:

Sabadell: Centre Radical Català.

Cornellà de Llobregat: Joventut Nacionalista.

Cardona: Casal Nacionalista.

Lleida: Agrupació «Los Erissons de Lleida».

Igualada: «Esquerra Catalana».

Aquests elements nacionalistes republicans de Igualada ens fan constar que políticament seguiran les aspiracions del nucli de Barcelona «Esquerra Catalana», i per ço que atany a l'acció patriòtica directa a l'Oficina organitzadora d'Estat Català.

(Les associacions «Esquerra Catalana» i «Associació d'Esquerra Catalana ja pertanyen al front nacionalista radical de l'Estat Català»)

Tots aquests nuclis tenen demanat la celebració d'actes d'afirmació radical, que així que sia possible atendre per l'Oficina de Redacció i Propaganda es celebraran.

Resum d'agrupaments nacionalistes radicals d'Estat Català:

Borges Blanques: Joventut Nacionalista.

Lleida: Joventut Catalanista,

» Los Erissons de Lleida.

Barcelona: Casal Democràtic Nacionalista.

» Joventut Democràtica Nacionalista.

» Grup Català «La Barricada».

» Rondes volants «E. C.».

» La Tralla, setmanari.

» ESTAT CATALA, publicació quinzenal.

Sabadell: Centre Radical Català.

Vendrell: Agrupació Democràtica Nacionalista.

» Baix Panadés, periòdic.

Sant Just Desvern: «Arrels de la Terra», agrupació.

Molins de Rei: Agrupació «Bac de Roda».

Cornellà de Llobregat: Joventut Nacionalista.

Sant Sadurn de Noya: Joventut Nacionalista.

Igualada: Esquerra Catalana.

Cardona: Casal Nacionalista.

Barcelona (Sant Martí): «Els Intransigents», agrupació.

Girona: Joventut Nacionalista Radical.

Barcelona (Horta): «Joventut Republicana», agrupació.

Solsona: Joventut Sportiva «Catalunya».

BIBLIOTECA PATRIOTICA
ESTANISLAU ROIG GINGI
— BARCELONA —

Vilanova i Geltrú: *Buldró Democràtic Nacionalista.*
 Grups «Fortitut».
 Mataró: *Casal Nacionalista.*
 Barcelona (Poble Nou): *Juventut Nacionalista*
 «Icaria».
 Icaria Nacionalista, pe-
 riòdic.
 Esparraguera: *Agrupació Radical Nacionalista (en*
constitució).
 La Bisbal: *Agrupació Nacionalista Radical.*

CELEBRACIÓ D'ACTES

Han demanat l'organització d'actes de propa-
 ganda, els patriotes de les següents poblacions:

Mora d'Ebre i Benissanet, Cardona, Cornellà,
 Perpinyà, Igualada, Sant Feliu de Llobregat, Gi-
 rona, Lleida, Ripoll, Bellver, Piera, Esparraguera.

El passat dia 2, els companys de «La Barricada»
 celebraren una visita patriòtica als patriotes de Cor-
 nellà de Llobregat.

També al matí es celebrà, organitzat per aquesta
 entitat, d'acord amb l'oficina de l'Estat Català, un
 acte de propaganda a Montmeló del Vallès. Hi par-
 laren els companys Latorre, Fernández Vidal i Roig
 i Pruna, que presidí l'acte.

No combatim la pàtria en si mateixa.
 La pàtria perteneix més al proletariat que
 a les classes dominadores; lluitem contra
 les situacions creades en aquesta pàtria a
 favor d'aquestes classes.

August Bebel.

L'Oficina de Redacció i Pro-
 paganda de

L'ESTAT CATALÀ

té ja a disposició de les associa-
 cions i nuclis de patriotes les
 edicions del

**CATECISME
 DEL JOVE PATRIOTA**
 (edició econòmica)

i

**MANUAL
 DEL LEGIONARI**

ES VENEN:

C. D. N. - Sant Honorat, 7, pral.
 Unió Catalanista. - Canuda, 14.

L'ESTAT CATALÀ a les terres altes lleidatanes

Impressions d'un viatge de propaganda

Vàrem tornar contents i satisfets del
 nostre romiatge patriòtic per les terres al-
 tes lleidatanes. Malgrat haver fet el viatge
 amb rapidesa, doncs degut als nostres que-
 fers ineludibles sols podíem disposar de
 quatre dies (12, 13, 14 i 15 d'agost) i mal-
 grat haver realitzat l'excursió amb la mo-
 destia pròpia del nostre caràcter i de les
 entitats que representàvem, el pressupost
 fou crescutíssim, i es pogué realitzar mer-
 cès al noblè desinterès d'un entranyable
 amic i company, que tenim la certesa que
 s'ofendria si ara estampessim aquí el seu
 cognom. Que la Pàtria li agraeixi, ja que
 no és ni el primer ni el darrer sacrifici eco-
 nòmic que porta realitzat i realitzarà a fa-
 vor de la santa causa nacionalista.

La tònica del viatge esmentat, fet amb
 conjunt amb els senyors Cardona, Llan-
 gort, Pagés i Roig i Pruna, i en part amb
 els senyors Escaler i Sariol, fou d'una
 franca companyonia, ben pròpia d'uns ger-
 mans d'ideals, que des de la infantesa es
 coneixen i s'estimen entranyablement.

Per l'extensa ressenya inscrita en el
 nombre de *La Tralla*, corresponent al dia
 25 d'agost, ja s'enteraren els nostres corre-
 lligionaris de la importància dels actes pa-
 triòtics celebrats a Solsona, Pons Ollana,
 Organyà, àdhuc dels desagradables inci-
 dents promoguts a la Seu d'Urgell, per
 certs elements, manifestament hostils a la
 terra que els tolera i pacientment els
 aguantava.

La meua intenció avui no és altra que
 escriure a faisó d'epíleg unes lleugeres im-
 pressions del viatge, doncs repassant el
 meu Carnet hi he llegit certes notes escri-
 tes amb nerviositat que evocarem avui, i
 evocarem amb fruïció tota la vida.

La nota reconfortadora i verament op-
 timista l'han donada arreu les joventuts,
 posant-se des del primer moment al costat
 nostre, interessant-se vivament per l'orga-
 nització de l'Estat Català i pels intengè-
 rrim patricis dirigents, acapellats tots pel
 nostre il·lustre amic Francesc Macià.

Malgrat la política xorca i suïcida de
 vells cacics, d'acord sovint amb els homes

de la funestíssima Lliga Regionalista, la
 jovenalla lleidatana fastiguejada de tanta
 farsa i traidoria, amb les ales puríssimes
 de la fe i abnegació, fa esforços sobrena-
 turals per a fugir del corromput i asfixiant
 prodrimener polític que l'envolta, i vol tre-
 ballar amb dalit i coratge per la indepen-
 dència de la nació catalana.

Anant de poble en poble, sovint trobem
 un metge, sacerdot, apotecari, ferrer, fus-
 ter, barber, etc., que ens coneix dels pri-
 mers anys de la nostra joventut, i que
 junts havíem format part de l'«Aplec»,
 «Montanyencs», «Catalunya i Avant»,
 «Progrés», o altres entitats d'aquelles pri-
 meres èpoques catalanistes.

En un poblet dels suara visitats, i des-
 prés de vint anys de no haver-nos vist ni
 comunicat, hi hem trobat a un bon amic
 nacionalista radical de tota la vida, que
 durant tot aquest temps ha viscut isolat i
 anant sempre *contra la corrent*. La premsa
 verament nacionalista ha sigut la seva
 única companyia en aquest llarg captiveri
 sofert.

Feia molts anys que no havia assistit a
 cap acte netament nacionalista. Per això
 aquest dia tingué una alegria tan immensa
 i sense poguer contenir el plor, foll d'en-
 tusiasme i plorant com un nin, ens donà
 coralment la destra primer, ens abraçà amb
 nirviositat després i sense poguer lligar
 ni una sola paraula, tal vegada evocà amb
 rapidesa aquells temps que, de nit, posa-
 ven les primeres corones an En Rafel de
 Casanova, xiulaven ministres espanyols en
 plena Rambla i anaven als Jocs Florals a
 lliurar veritables batalles amb la policia....

I per uns instants oblidàrem els nostres
 abbdòmens massa pronunciats, la seva cal-
 vície caricaturesca i aquests compromete-
 dors fils de plata que comencen a adornar
 amb escriu la nostra testa...

Tot parlant en un altre poble d'aquesta
 odiosa tragèdia del Marroc, de sobte i bo-
 i trencant el general silenci, sentírem san-
 glotar primer i plorar amb abundància

després a una pobra dona que anava endolada.

Acabat l'acte, i amb els ulls cansats tant plorar, se'ns acostà la bona dona i adreçà unes paraules trèmols pel dolor que sofreix, per la mort del fill idolatrat.

Ens felicità de tot cor per la nostra manera de pensar, i ens digué que tan-de que les nostres paraules fossin escoltades doncs així s'evitaria que altres bons fills Catalunya deixessin inútilment els ossos i les terres africanes i a altres mares se'ls llatzerés el cor per la pèrdua irreparable del fill estimat.

Després d'haver perorat mitja hora en públic, no ens eixí de la nostra boca ni un sol mot de consol per a la pobra dona endolada. Durant uns segons encaixàrem plens de gran emoció i ens despedírem d'ella. Molts dels que presenciaren l'escena s'eixugaren els ulls...

A l'acabar de parlar en un altre poble, i mentre el xòfer preparava l'auto que ens tenia de traslladar amb rapidesa a un poble llunyà per a celebrar-hi un altre míting, i mentre la jovenalla enardida per les paraules dels oradors ens felicitava amb paraules enceses del més pur patriotisme, tot d'una se'ns acostà un vellet de més de vuitanta anys, de rostre ennegrit pel treball del camp, però de mirada dolça i serena, i allargant nos unes mans nervudes i fortes amb paraula segura i enèrgica ens digué: «Per fi trobo uns catalans que pensen com jo. Heu de saber que jo fa molts anys que sóc separatista, doncs estic convençut que l'Estat espanyol de bones en bones no'ns donarà res. Sóc vell, però podeu comptar amb mi pel dia que us decidiu a fer un va i tot!»

La impressió que varen produir-nos les paraules del bon vellet lleidatà va ésser enorme.

Aquell simpàtic pagès colrat pel sol abusador de tota una vida de treball honorat, tal vegada no sap ni llegir ni escriure. Indubtablement desconeix la nostra història nacional. Desconeix igualment els fonaments indestructibles on descansen les nostres idees nacionalistes. I malgrat tot, ell és un ferm separatista. I no té d'estranyar-nos gens ni mica. Les paraules còmplices del vell lleidatà són la veu ingènua de la raça catalana lliure de perjudicis i de malvats egoismes polítics. Són la raó i la lògica, enfront de la farsa i la mentalitat

Era un jorn xafogós d'agost. Malgrat ésser dia feiner, i bo-i aprofitant unes poques hores que teníem per a descansar, una colla de bons companys ens portaren a veure les hermoses afores de la riallera vila. Havíem passat trossos d'hortes exuberants i ens apropàvem al remorós Segre. Queia lentament la tarda, daurant amb els darrers raigs de sol l'històric castell de noble niçaga.

El Segre semblava talment un espill gegantí, adornat per un gran marc d'espessa salzereda.

No gaire lluny de nosaltres uns nois i uns homes es banyaven al riu en la més dolça placidesa. S'oïen al lluny cants i rialles femenines.

La caminada i la calor del jorn que finava ens havia assedegat la gola. I sense saber-ho nosaltres els bons amics de la vila lleidatana ens havien portat en un recó, on l'aigua del riu és neta, pura i cristal·lina. El got eixia de l'aigua completament gelat. I un darrera l'altre, tots els presents, vàrem fer honor a la fresquíssima aigua del Segre...

Malgrat l'hora i el lloc, que sols convidava a bells somnis d'amor i poesia, l'amical conversa va recaure a parlar de política xorca i menuda. I bo-i detallant cotitacions d'actes i de vots, un company va dir-nos: «Relativament en pocs anys la família A. s'ha gastat en eleccions més de tiscents cinquanta mil duros.»

[vàrem objectar nosaltres: «Si lo que s'an gastat inútilment en eleccions totes les famílies A. de Catalunya, en aquestes

darrers vint i cinc anys, s'hagués empleat en fundar escoles verament catalanes en totes les comarques, altra seria avui la sort de la nació catalana».

I ens replicà un jove alt i escardalenc, qui durant tota l'excursió apenes havia pronunciat deu paraules: «Dispensi, no opino com vostè. Jo estic convençut que si la meitat de lo gastat en eleccions s'hagués invertit en material escolar, i l'altre meitat en material de guerra, altre seria el present de la nostra idolatrada Catalunya!»

No cal dir que un assentiment general de tots els presents va coronar el just comentari del simpàtic nacionalista de la bella vila lleidatana.

Els morts s'aixequen de les tombes i venen des les tràgiques altures de Borny, de Gravelotte, de Saint-Privat.. Amb veneració els acollim perquè defensaren la ciutat i la seva memòria fa que Metz, no siga menyspreada. Aquell dolorós exèrcit s'ha convertit en centenars de flames ardents que encendran l'esperit de la Pàtria.

Maurice Barrès.

Els fets de Màlaga

Al marge de la guerra espanyola al Marroc, s'han produït els fets de Màlaga. Bona part de les tropes disposades a embarcar cap a Melilla s'ha insubordinat. Ha corregut la sang, i quan escrivim aquestes ratlles s'estan instruint sumàries de les quals en sortiran segurament penes severes.

Des del 1909 ençà, Catalunya està fixada sobre l'aventura del Marroc. Han calgut catorze anys, la desfeta del juliol de 1921 i la desastrosa campanya que l'ha seguit, per a que l'opinió espanyola s'adonés de que aquesta guerra és una aventura execrable. Catorze anys després, una sedició de soldats espanyols respon a la protesta civil de Barcelona de l'any 1909—la qual cal no confondre amb els lamentables fets vers els quals els agents provocadors la derivaren.

Llavors, aquella protesta fou desvirtuada prop dels espanyols titllant-la de separatista. No ho era; però avui ho seria. No pretenem convèncer els espanyols, però cal preguntar-los, avui que comencen a veure amb repugnància l'aventura del Marroc i que molts estan espiritualment al costat dels sediciosos de Màlaga, si no serien separatistes si fossin catalans, fills d'un poble

Comitè Democràtic Nacionalista

Sant Honorat, 7, pral.

Dissabte dia 15 de Setembre
a dos quarts de 10 del vespre

ACTE PATRIOTIC

en commemoració del

11 de Setembre de 1714

ORADORS:

Oller i Bertrant, Escaler,
Solervicens, Latorre, Cardona,
Llangort, Salat

opress obligat a guerrear contra els rifenys als quals es preten oprimir.

Nosaltres som separatistes perquè som catalans i ens sentim opressos. Contra nosaltres es dicten lleis com la de Jurisdiccions, i contra els nostres sentiments i la nostra llibertat actua l'animositat del poder central. Però nosaltres hem de mantenir, com l'espanyol més identificat amb la història del seu país, els desgovernos que se'ns imposen. Com no hauríem d'ésser sacrificats, si ho són els espanyols mateixos?

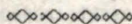
La guerra del Marroc és una guerra d'Espanya. Seria per a nosaltres, catalans, una guerra absolutament estranya si, per la nostra lamentable condició de súbdits espanyols, no haguessim de pendre-hi una part activa. Catalunya ha de donar la sang dels seus fills i els seus diners per una aventura repugnant i tràgica. Està en l'ànim de tots que la guerra del Marroc no se sosté per cap finalitat humana. Coneixem massa bé el grau de civilitat de l'Estat colonitzador per a creure en una obra civilitzadora. Tots els catalans sabem que la guerra del Marroc se sosté per motivar un pressupost de guerra incompatible amb els recursos econòmics de l'Estat, per mesquines combinacions financeres i molt principalment per un caprici del rei d'Espanya.

Hi ha guerra per anys, i no hi ha benestar possible per als catalans mentre siguin súbdits espanyols, com no n'hi ha per als espanyols mateixos. El nostre separatisme és no ja lògic solament com ideal nacionalista sinó que és també una aspiració legítima per a abandonar la putrefacció que ens volta.

Avui, com a súbdits espanyols, no podem fer sinó compadir els pobres soldats

LA TRALLA

Setmanari de propaganda nacionalista

ESTAT CATALÀ

Publicació d'organització nacionalista

que s'han revoltat a Màlaga, per als quals s'anuncia que no hi haurà clemència; mentre a Madrid es parla de responsabilitats pel desastre de 1921 i es passegen els responsables i s'evadeixen miraculosament alguns quefes empresonats a Melilla.

Barcelona, agost de 1923.

Un proletariat que renunciï a defensar l'independència nacional i amb ella la llibertat del seu propi desdoblament no tindrà mai la vigoria necessària per enderrocar el capitalisme i quan hagi acceptat el jou de l'invasor, amb el jou del capital damunt el seu cap; ja no sentirà mai la necessitat d'alçar el front.

Jean Jaurès

La vida dels màrtirs

1914 - 1916

EL SACRIFICI

per

Georges Duhamel

Havien fet obrir totes les finestres. Els erits podien veure des dels seus llits i a través de les ondes movibles de la calor, les altures de Brni i de Nogent-l'Abbesse, les torres de la catedral, asseguda com un lleó agonitzant, al centre del temple explanada de Reims.

Al lluny les ratlles oscil·lants de les trinxeres. De tant en tant s'eregia en mig de la calma i de la immòbil llunyania, una recta columna de fum i poc després ens arribava l'explosió, com perduda, potser tomerosa de trencar el silenci agut.

Era un dia xafogós del mes d'agost, un dia d'aquesta que la Naturalesa amb menyspreu deixava sentir més dolorosa la cruïra de la guerra i en que la bellesa del cel va en desacord amb l'engúnia de les ànimes.

Havíem acabat el nostre servei matinal quan en una escala exterior es parà un automòbil.

Un crit trencà el silenci:

—Metge de guàrdia!

Baixarem les escales. El mecànic començà a detallar-me.

—Hi ha tres ferits lleus, i hi ha també altres ferits greus.

Obriren les portes darreres del cotxe. A un costat romanien endormiscats tres soldats. A l'altre es veien les camilles i els pens que eixien dels homes que estaven estesos.

vors del fons del cotxe, sorgí una veu baixa que clamava:

—O, senyor, sóc un ferit greu.

—A més que un home un adolescent. Tenia els ulls foscos, que per l'extrema delilit semblaven negres i restava pàlid, amb aquella grogor de les persones que han perdut molta sang.

—Oh! Que estic cansat!

Entre el pujaven per l'escala anava agafat amb dues mans a la camilla. Va incorporar-se un instant a mirar els prats verds, el bosquet proper a l'arbrat abrasat de raigs de sol. Va mirar penoent, com un adéu-iau. Així va trobar-se dins la casa...

Aquí comença la història de Gastó Seglise. La història humil i una història trista. Però és en el món hi ha històries que no són tristes? Jo us la contaré dia per dia, talment l'hem viuda i de la mateixa manera en que es gravà en meu record.

**

Així que va respirar una gota de cloroform, Seglise, caigué en un somni veí de la mort.

—Anem depressa—digué el metge oficial—quest pobret se'ns quedarà damunt la taula.

Després ha mogut el cap i ha afegit:

—Dos genolls, dos genolls! Quin bell pervindre! Pesa molt l'experiència i és certament dolorós l'haver de tenir memòria per a discórrer sobre el futur.

Els cascs de l'artefacte feren una munió de petites ferides en les seves cames. Però per aquestes petites ferides hi entren grans calamitats; i els genolls són uns prodigis de mantes complicacions...

El caporal Seglise ja resta estirat al llit. Respira fadigosament i a batzegades. Guaita al seu redós i no sembla pas que's decideixi a viure. Guaita el frasc del serum, les agulles, les petites ampolles i tot ço que s'ha necessitat per a reanimar el seu cor que oscil·lava penosament i sembla desplaure-li. Té sed, voldria beure i no se li permet, voldria dormir i la son fuig dels que més la necessiten i voldria, potser, morir i nosaltres no volem.

Retorna llavors a la seva imaginació la darrera escena. Era la nit i feia la centeneia en les primeres files de soldats.

Prop d'ell el pas estret, curullat de sacs plens de terra. El crepuscle sorgia poc a poc i aixecava els vels de la nit fosca...

Llavors ell sortí a respirar un xic d'aire fresc i a mirar el cel des del fons de la trinxera. Tot era silenciós i tot era dolç. Algú no obstant vetllava i espiava la sorda remor dels seus passos. Una mà invisible llençà una bomba. Va volguer tornar enrera i no pogué. Una detonació trepidà per l'aire i les seves cames foren esqueixades, com l'aire pur, com el bell silenci del matí estival.

(Seguirà)

L'Estat Català

Publicació quinzenal

Subscripció a Catalunya

3 pessetes semestre

S'admeten donatius per a estendre nombres francs

Propaguen-lo!

Ja ha sortit el llibre

La Batalla

Articles de Vibrant - Pròleg de

Joan Salvat Papasseit

Es ven a l'Administració de

LA TRALLA

Canuda, 14, pral.

Preu:

Ptes. 1'50